

PLAN, MILJØ OG UTVIKLING
Sentrum 16
3630 RØDBERG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Hansgård Gjelsvik, 32266608

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2025 - Nore og Uvdal kommune

Nore og Uvdal kommune har avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2025, i form av mangelfull rapportering av resipientovervåkingsresultater.

Kommunen skal betale et gebyr på 5 300 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Nore og Uvdal kommune sitt avløpsnett og for Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg.

Nore og Uvdal kommune fikk ny utslippstillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nore og Uvdal tettbebyggelse, den 23.12.2024. Rapporteringsåret 2025 er derfor første året hvor egenkontrollrapporteringen vurderes opp imot nye krav.

Avløpsnett til Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg

Nore og Uvdal kommune har rapportert at avløpsnettet til Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg ikke har installerte regnvannsoverløp i fellessystem eller nødoverløp. Kommunen rapporterer at det er 15 innbyggere og 898 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet. Dette er 53 flere fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet enn det som ble rapportert for 2024. Det rapporteres at den store økningen i hovedsak skyldes bedre oversikt over antall enheter, og det ble tilknyttet 8 nye fritidsboliger til avløpsnettet i rapporteringsåret.

Nore og Uvdal kommune har i den nye tillatelsen krav til avløpsnettets virkningsgrad i punkt 3.1.5. Utslipp på grunn av feil på avløpsnettet, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnettet med mer enn 3 % over året. Videre er det i tillatelsens punkt 3.1.4 satt krav til at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke skal være over 2 %. I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at det ikke er kjente tap fra avløpsnettet, og

det er ikke etablert overløpspunkter på avløpsnett. Virkningsgraden er derfor vurdert til 100 %. Videre rapporteres det om at det ikke har vært driftsoverløp i 2025.

I årets rapporteringsskjema har Statsforvalteren inkludert spørsmål om beregnet/estimert virkningsgrad og vannmengde sluppet ut via driftsoverløp. Det finnes per i dag ingen standard metode for å beregne virkningsgrad. Vi bruker derfor årets rapportering til å samle inn data for å få bedre oversikt over omfanget av overløpsutslipp og lekkasjer, samt vurdere om kommunene kan beregne virkningsgrad på en nyttig måte. Kravet til andel driftsoverløp skal bidra til å redusere bruk av overløp og stimulere til oppgradering av ledningsnett. I første omgang brukes også rapporteringen til å kartlegge hvor stor del av overløpene som er driftsoverløp i regionen. Siden dette er en innledende kartlegging, vil det ikke bli gitt avvik for eventuelle brudd på kravene i årets tilbakemelding. Det kan imidlertid bli aktuelt med strengere oppfølging i neste års rapportering.

Kommunen skriver ellers at det må kartlegges nærmere hva som i dag ikke er tilknyttet avløpsnett i tettbebyggelsen.

Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 20 676 m³ avløpsvann. Det har ikke vært overløp ved avløpsrenseanlegget.

Renseanlegget hadde en maksukebelastning i 2025 på 665 pe (BOF₅), som er lagt under dimensjonerende kapasitet på renseanlegget som er oppgitt til 5 000 pe (BOF₅). Mengden tilført avløpsvann er preget av stor variasjon gjennom året. Dette blir også tydelig når vi sammenligner maksukebelastningen med fjorårets maksukebelastning som ble målt i et annet ukenummer og var på 1 746 pe (BOF₅). Dette viser at valg av prøvetakingsuke vil kunne være utslagsgivende for beregningen av maksukebelastning.

Renseanlegget overholdt rensekrav i tillatelsen i 2025. Årsmidlet rensegrad for fosfor er beregnet til 99,1 %. Øvre Uvdal avløpsrenseanlegg overholdt også sekundærrensekravet for KOF_{CR} og BOF₅ i 2025. Kun én prøve for BOF₅ overholdt ikke tillatelsens krav om minst 70 % reduksjon av BOF₅ eller at utslippskonsentrasjon ikke overstiger 25 mg O₂/l. Dette er innenfor antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravene i henhold til forurensningsforskriften § 14-13 og tillatelsen.

I den nye tillatelsen er det også satt krav til maksimalt årlig utslipp inkludert overløp. Maksimalt årlig utslipp for totalfosfor er på 71 kg, for BOF₅ er maks utslipp på 2 tonn og for KOF_{CR} er det på 3 tonn. Det er i 2025 sluppet ut 0,871 tonn BOF₅, 1,832 tonn KOF_{CR} og 3 kg fosfor. Dette betyr at maksutslippskravene i tillatelsen er overholdt i 2025.

Kommunen beskriver i årsrapporteringsskjemaet at det er små marginer for å overholde rensekravene, og at det er ressurskrevende å drifte anlegget. I 2025 er det blant annet jobbet med styringsdokumenter og lagt om utslippspunkt fra renseanlegget. Det jobbes videre med reduksjon av innlekkasjer og reduksjon av fett inn i renseanlegget, og forprosjekt for nytt renseanlegg vil iverksettes i 2026.

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Nore og Uvdal kommune har krav i tillatelsens punkt 8.3 til å overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med utslippsstørrelse av betydning, påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører en forringelse eller at miljømål ikke nås,

jfr. Vannforskriften §§ 4, 5 og 18. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten, og belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Kommunen har også krav i tillatelsen punkt 8.2 om å overvåke mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert, og skal samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften skal drøftes og sendes inn, sammen med vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften, innen 1. mars etter at undersøkelsen er gjennomført som en del av årsrapporteringen, jf. tillatelsens punkt 8.4.

Nore og Uvdal kommune har i skjema for årsrapport bekreftet at resipientovervåking er gjennomført i rapporteringsåret, og data er lastet opp i Vannmiljø. Kommunen har også vedlagt resultater fra prøvetaking av E. coli og en vurdering av disse. Kommunen oppgir ellers at rapport med vurdering av resultater fra resipientovervåkingen ettersendes. Kommunen har ikke vedlagt vurderinger og overvåkingsresultater i henhold til punkt 8.4 i tillatelsen innen 1. mars, og dette er dermed et avvik. Statsforvalteren mener det er positivt at overvåking samordnes med vannområdets overvåking, og at rapporteringen skjer i en felles rapport. Vi påpeker likevel at det kommunens ansvar å sørge for at dokumentasjon ihht. punkt 8.4 sendes inn innen 1. mars, og at overvåkingsdata blir lastet opp i Vannmiljø jf. tillatelsens punkt 8.5. Videre må det komme tydelig frem av innsendt rapport hvilke målepunkter som er knyttet til kommunens utslipp. Målepunktene må etableres både oppstrøms og nedstrøms utslippspunktet til avløpsanlegget for å kunne si noe om påvirkningen av utslippet.

Konklusjon

Nore og Uvdal kommune har avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2025, i form av mangelfull rapportering av resipientovervåkingsresultater. Kommunen må i neste års rapportering legge ved vurderinger i henhold til tillatelsens punkt 8.4.

Vi tar utover de overnevnte kommentarene egenkontrollrapporten og årsrapporten for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 300 kroner per egenkontrollrapport. For Nore og Uvdal kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på én egenkontrollrapport, og gebyret vil derfor utgjøre kroner 5 300.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Mabel Katrine Seland Trovum
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Hansgård Gjelsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent